

HEPATITIS A UDBRUD BLANDT MSM I STORKØBENHAVN

Uge 52, 2004

Siden januar 2004 er registreret et udbrud af hepatitis A blandt mænd, der har sex med mænd (MSM). Tidligt i udbruddet blev Epidemiologisk afdeling informeret om tre patienter i Skåne med hepatitis A, som sandsynligvis var smittet i MSM saunaer i København.

Ud over almindelige forholdsregler ved hepatitis A udbrud, så som skærpet hygiejne og immunprofylakse til nære kontakter til patienter, blev det anbefalet, at MSM, der ikke lever i et monogamt forhold, lader sig vaccinere, EPI-NYT 18/04.

Yderligere information til MSM miljøet blev gennemført i den landsdækkende kampagne "Tid til Tjek" udført af STOP AIDS og Landsforeningen af Bøsser og Lesbiske. Da udbruddet fortsatte i løbet af sommeren, figur 1, udførte Epidemiologisk afdeling en case-kontrol undersøgelse i samarbejde med STOP AIDS. Formålet var at klarlægge risikofaktorer og målrette præventive tiltag for at stoppe udbruddet.

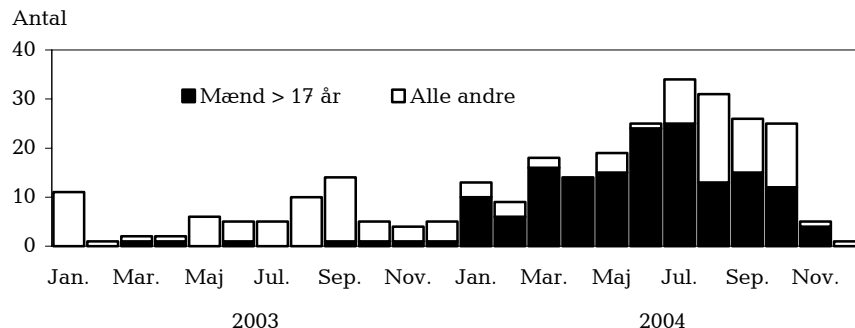
Anmeldte tilfælde

I perioden 1. januar-20. december 2004 blev anmeldt i alt 153 tilfælde af hepatitis A blandt mænd over 17 år, tabel 1. Heraf var 102 fra Storkøbenhavn, og mindst 65 af disse MSM. Blandt tilfælde fra Storkøbenhavn over 17 år var medianalderen 41 år (spændvidde 19-73).

Tabel 1. Antal hepatitis A tilfælde samt incidens blandt mænd >17 år fordelt på amt pr. 20. december 2004

	Antal	Incidens pr. 10 ⁵
Kbh.s Kom.	64	31,6
Frb. Kom.	12	33,9
Københavns	26	11,4
Frederiksborg	10	7,3
Roskilde	7	7,9
Vestsjællands	9	7,8
Storstrøms	4	3,9
Bornholms	1	5,9
Fyns	4	2,2
Sønderjyllands	2	2,1
Ribe	3	3,5
Vejle	3	2,2
Ringkøbing	3	2,9
Århus	3	1,2
Viborg	1	1,1
Nordjyllands	1	0,5
I alt	153	7,4

Figur 1: Anmeldte hepatitis A tilfælde i Danmark, 2003-2004 (opgjort pr. 20. december 2004)

Case-kontrol undersøgelsen

Alle MSM med hepatitis A i perioden 1. juni til midten af august, med bopæl i Storkøbenhavn, blev inviteret til at deltage i undersøgelsen som cases. Kontrolpersoner blev udvalgt mellem MSM, der deltog i Copenhagen Pride Festival den 14. august 2004. For alle kontroller blev der indsamlet mundvæske til serologisk undersøgelse, og kun personer, som var immunologisk modtagelige for hepatitis A og bosat i Storkøbenhavn, blev inkluderet.

Via et selvadministreret anonymt spørgeskema blev der indhentet oplysninger om en række risikofaktorer i en seks ugers periode dækkende den maksimale inkubationstid for hepatitis A. Spørgeskemaet blev udarbejdet bl.a. på baggrund af kvalitative interviews med nogle af de tidlige patienter i udbruddet. Undersøgelsen omfattede 18 cases og 64 kontroller.

Undersøgelsen viste, at sex i københavnske saunaer, OR 4,2 (95% CI 1,5-11,5), og sex med løse partnere, OR 5,6 (95% CI 1,2-26,9) var forbundet med en øget risiko for hepatitis A infektion. Fire af 14 cases svarede, at de var HIV positive mod to af 42 kontroller (p=0,02).

Blandt de 64 kontrolpersoner var 53 (83%) villige til at lade sig hepatitis A vaccinere; heraf var dog kun 14 (26%) villige til at betale for vaccinationen. Fire måneder efter første anbefaling af hepatitis A vaccination til personer i MSM miljøet, kunne 11 af 36 kontroller, der angav at have seksuel kontakt med løse partnere, fortælle, at de var blevet anbefalet at lade sig vaccinere; fem via MSM kampagner, fire via veneraklinikker og to af deres praktiserende læge.

Kommentar

MSM miljøets saunaer har tidligere været forbundet med udbrud af både hepatitis A og egentlige seksuelt overførte sygdomme. Saunaerne har åbent hele året, og den største københavnske sauna har 700-1.000 besøgende om ugen. Saunamiljøet er populært både blandt danske MSM og besøgende fra udlandet. Den øgede smitterisiko hænger formentlig sammen med, at der er mulighed for at have flere partnere i løbet af kort tid.

Selv om epidemien nu er på retur, er der risiko for en ny bølge. For at forebygge yderligere spredning, er det vigtigt fortsat at oplyse om muligheden for forebyggelse ved vaccination, specielt til MSM med tilknytning til saunaer og andre miljøer med hyppige skift af seksuelle partnere. (A. Mazick, M. Howitz, K. Mølbak, Epidemiologisk afd., I. P. Jensen, Virologisk afd., N. Weis, Hvidovre Hospital, T. Katzenstein, RH, S. Rex, J. Haff, STOP-AIDS)

UDBRUD AF SALMONELLA FRA RUCOLASALAT

Til og med november 2004 er mindst 20 nordmænd og 13 svenskere smittet med Salmonella serotype Thompson. Smittekilden er efter al sandsynlighed rucolasalat importeret fra Italien. Bakteriologiske undersøgelser af rucola udført i flere lande, herunder Danmark, har efterfølgende påvist flere forskellige salmonella-typer i rucola. Det er endnu ikke klarlagt, hvorvidt danskere er blevet smittet. Ved mistanke om levnedsmiddelbåren infektion skal tilfældet anmeldes. Ved indsendelse af afføringsprøver skal mistanke om smitekilden fremgå af prøvesedlen.

(Epidemiologisk afdeling)

Individuelt anmeldelsespligtige sygdomme

Antal anmeldelser modtaget i Epidemiologisk afdeling, Statens Serum Institut. Tallene for 2004 er foreløbige.

Tabel 1.	Uge 51 2004	Kum. 2004 ¹⁾	Kum. 2003 ¹⁾
AIDS	4	46	39
Anthrax	0	0	0
Botulisme	0	0	1
Creutzfeldt-Jakob	0	8	8
Difteri	0	0	0
Fåresyge	0	6	3
Gonoré	11	339	169
Hepatitis A	2	225	75
heraf smittet i udlandet	0	65	40
Hepatitis B (akut)	2	41	43
Hepatitis B (kronisk)	6	150	214
Hepatitis C (akut)	0	3	7
Hepatitis C (kronisk)	6	262	371
HIV	10	322	257
Hæmorrhagisk feber	0	0	0
Kighoste (børn < 2 år)	11	228	114
Kolera	0	1	0
Legionella pneumoni	2	103	89
heraf smittet i udlandet	0	30	27
Lepra	0	0	0
Leptospirose	2	15	4
Levnedsmiddelbåren sygdom	9	605	544
heraf smittet i udlandet	1	109	117
Meningitis, purulent			
Haemophilus influenzae	0	3	4
Listeria monocytogenes	0	1	2
Streptococcus pneumoniae	0	80	106
Anden ætiologi	0	8	5
Ukendt ætiologi	0	15	13
Under registrering	8	36	-
Meningokokksygdom	0	81	100
heraf gruppe B	0	46	53
heraf gruppe C	0	11	21
heraf uspec.+ andre	0	24	26
Mæslinger	0	0	0
Neuroborreliose	2	98	76
Ornitose	0	6	14
Pest	0	0	0
Plettyfus	0	0	0
Polio	0	0	0
Rabies	0	0	0
Røde hunde (i graviditeten)	0	0	0
Røde hunde (medfødt)	0	0	0
Shigellose	5	96	95
heraf smittet i udlandet	3	78	78
Syfilis	0	117	69
Tetanus	0	0	0
Tuberkulose	4	424	401
Tyfus/paratyfus	1	23	30
heraf smittet i udlandet	1	21	24
VTEC/HUS	3	148	119
heraf smittet i udlandet	0	33	29

¹⁾ Kumulativt antal modtaget i 2004 og i samme periode 2003

Udvalgte laboratoriepåviste infektioner

Antal prøver, isolater og/eller anmeldelser modtaget i laboratorier, Statens Serum Institut

Tabel 2.	Uge 51 2004	Kum. 2004 ²⁾	Kum. 2003 ²⁾
Bordetella pertussis			
(alle aldre)	29	1060	541
Gonokokker	10	416	259
heraf kvinder	0	49	31
heraf mænd	10	367	228
Listeria monocytogenes	0	39	29
Mycoplasma pneumoniae			
Luftvejsprøver ³⁾ PCR	50	680	198
Serumprøver ⁴⁾ MPT	39	570	502
Streptokokker ⁵⁾			
Gruppe A streptokokker	0	111	140
Gruppe C streptokokker	0	22	20
Gruppe G streptokokker	0	100	114
S. pneumoniae	27	1210	1159
Tarmpatogene bakterier ⁶⁾			
Campylobacter	35	3638	3495
S. Enteritidis	13	542	725
S. Typhimurium	10	458	436
Andre zoon. salmonella	12	518	499
Yersinia enterocolitica	1	217	236

²⁾ Kumulativt antal i 2004 og i samme periode 2003

³⁾ Luftvejsprøver med positiv PCR

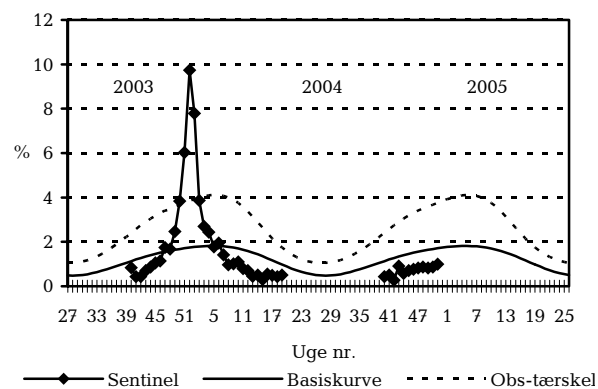
⁴⁾ Serumprøver med positiv komplementbindingstest, MPT

⁵⁾ Isoleret i blod eller spinalvæske

⁶⁾ Se også www.mave-tarm.dk

Sentinelovervågning af influenzaaktiviteten

Konsultationsprocent pr. uge, 2003/2004/2005

Sentinel: Influenzakonsultationer i procent af det samlede antal konsultationer

Basiskurve: Forventet andel influenzakonsultationer under ikke-epidemi

Obs-tærskel: Mulig, begyndende epidemi

I sentinelsystemet blev der i uge 51 påvist en patient med influenza A, subtypet til New Caledonia/20/99 H1N1-lignende, som indgår i årets vaccine.

Supplerende information kan ses i Influenza-Nyt på www.ssi.dk/sw2796.asp